

Motion till riksdagen 2020/21:4065

av Elin Segerlind m.fl. (V)

med anledning av prop. 2020/21:185 Hållbarhetskriterier – genomförande av det omarbetade förnybartdirektivet

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att skyndsamt återkomma med förslag på stärkt reglering inom skogsbruket för att höja miljöhänsynen och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Med anledning av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor föreslås i propositionen lagändringar. Regeringen föreslår hållbarhetskriterier för fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar av en viss storlek. För att sådana biobränslen ska kunna få ett hållbarhetsbesked, vilket exempelvis krävs för skattenedsättning eller tilldelning av elcertifikat, får de inte komma från mark med stor biologisk mångfald eller stora kollager. Det föreslås också begränsningar för hur höga utsläppen av växthusgaser får vara. Det föreslås särskilda hållbarhetskriterier för skogsbiomassa som används för produktion av biodrivmedel och biobränslen. Om avfall och restprodukter som kommer från jordbruksmark används för framställning av biodrivmedel eller biobränslen, ska det finnas övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager. Ändringarna i lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen föreslås träda i kraft den 1 juli 2021. Ändringarna i lagen om elcertifikat och i lagen om skatt på energi föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Det svenska skogsbruket är enligt regeringen hållbart

För att de föreslagna hållbarhetskriterierna ska uppfylla sitt syfte för skogsbiomassa förutsätter det att Sverige har en generell lagstiftning, kontroll och övervakning som tillser att skogsbruket bedrivs hållbart. I propositionen redogör regeringen på s. 24 för vad som krävs för att genomföra det omarbetade förnybartdirektivet: ”Kraven innebär att det ska finnas en lagstiftning i det land där biomassan produceras, som bl.a. säkerställer skogsförnygring, skydd av arealer som utsetts för naturskyddsändamål och att det vid avverkningen tas hänsyn till att jordbeskaffenheten och den biologiska mångfalden ska bevaras.”

Omarbetningen av förnybartdirektivet innebär att markkriterier har tagits fram för att minimera risken för användning av skogsbiomassa som kommer från ohållbar produktion vid framställning av biobränslen och biodrivmedel. Om skogsbiomassan har avverkats i ett land med en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och det finns övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer vissa i artikeln angivna förutsättningar, räcker det att visa på att skogsbiomassan kommer från ett sådant land (”A-alternativet”) för att skogsbiomassan ska anses som hållbar.

Markkriterierna behöver inte vara uppfyllda för att restprodukter ska anses som hållbara. Ett undantag är om restprodukten har uppkommit direkt i skogsbruket. Då gäller markkriterierna. Skogsstyrelsen redovisar i rapporten Underlag för genomförande av direktivet om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (rapport 2019/15) lagstiftning, övervakning, kontroll och andra åtgärder som är relevanta när det gäller hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa i det omarbetade förnybartdirektivet. Mot bakgrund av redovisningen i den rapporten bedöms svensk skogsbiomassa enligt regeringen uppfylla direktivets krav och att Sverige därmed är att betrakta som ett s.k. A-land. Regeringen hänvisar vidare i propositionen till skogsvårdslagen och miljöbalken som stöd för att Sverige har en lagstiftning som säkerställer hänsynen till markkvalitet och biologisk mångfald vid skogsbruksåtgärder. Enligt regeringen (s. 34) återspeglar dagens skogspolitik de två jämförbara målen för miljö och produktion, vilka beslutades av riksdagen 1993, om att trygga skogens möjlighet att fortsatt upprätthålla eller förbättra produktionskapaciteten på lång sikt samtidigt som den biologiska mångfalden bibehålls och hänsyn tas till andra allmänna intressen.

Det svenska skogsbruket är inte hållbart

Vänsterpartiet välkomnar hållbarhetskriterier för att nyttja biomassa hållbart. Men förutsättningen för ett hållbart nyttjande av biobränslen och biodrivmedel baserat på skogsbiomassa måste vara en reglering av skogsbruket i sin helhet som värnar skogen som ekosystem med dess biologiska mångfald och livsmiljöer. Först i en sådan kontext har hållbarhetskriterier bäring.

Vänsterpartiet delar inte regeringens uppfattning att vårt nuvarande nationella skogsbruk bedrivs hållbart och att skogspolitiken återspeglar att produktion och miljöhänsyn är jämförbara. Sverige når inte vare sig nationella eller internationella åtaganden om att bevara den biologiska mångfalden i skogen. Vårt nationella miljömål Levande skogar har en negativ miljöutveckling på grund av att bl.a. livsmiljöer för

hotade och känsliga arter minskar. Antalet rödlistade arter där skogen utgör en livsviktig miljö uppgår till över 2 000 arter och har ökat med 13 procent sedan 2015. Avverkning av skyddsvärda skogar sker fortsatt och enligt svensk rapportering till EU har Sverige endast gynnsam bevarandestatus för 1 av 15 rapporterade skogstyper. Regeringen har trots detta inte vidtagit några åtgärder för att stärka kraven på miljöhänsyn inom skogsbruket. I stället har initiativ tagits för att ytterligare stärka frivilligheten inom skogsbruket, och den landsomfattande nyckelbiotopsinventeringen, för att få kännedom om samt värna hotade arter, har lagts ned.

Regeringen bör ges i uppdrag att skyndsamt återkomma med förslag på stärkt reglering inom skogsbruket för att höja miljöhänsynen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Elin Segerlind (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Jessica Thunander (V)

Jens Holm (V)

Yasmine Posio (V)